

György Harsányi

Eesti president Toomas Hendrik Ilves, kes saabus pühapäeval ametlikule külaskäigule Budapesti, tihendaks Eesti ja Ungari majanduskoostööd.

Toomas Hendrik Ilves andis MTI-le intervjuu, kus ta avaldas arvamust, et Euroopa Liiduga viis aastat tagasi liitunud Kesk- ja Ida-Euroopa riigid on siamaani vaadanud pigem Brüsseli suunas; „nüüd on kätte jõudnud aeg pöörata rohkem tähelepanu ka üksteisele.”

Presidendi sõnul on soome-ugri hõimusedemetel põhinev Eesti ja Ungari haridus-, kultuuri- ja teaduskoostöö olnud juba varemgi väga hea. Kahe riigi suhted muutusid aga tihedamaks pärast seda, kui endistest sotsialismimaadest saadi esimestena kutse ühineda Euroopa-Atlandi integratsiooniga. Seda mäletab president väga hästi ajast, mil ta töötas välisministrina.

Viimasel ajal on koostöö muutunud käegakatsutavaks. Nii näiteks avasid Eesti ja Ungari koos Sloveeniaga sel aastal Istanbulis Euroopa Liidu viisakeskuse, samuti osaletakse Moldova pealinnas sealse viisaesinduse töös. „Usun, et Euroopa Liidu ja NATO liitlastena saame asjadest üsna sarnaselt aru. Valdkonnad, kus peaksime tegema rohkem, on majandus ja kaubandus. Üsna head võimalused on ka turismi vallas,” ütleb president.

Euroopa Liidu sees oleks uute liikmesriikide vahel vaja suuremat koostööd peaaegu igal alal.

Mis aga puudutab Lissaboni lepingu toetamist liri rahvahääletusel, siis annab see presidendi sõnul „põhjust olla ülimalt rahul – eestlased on väga Euroopa-meelsed, meie sooviksime kindlasti suuremat integratsiooni.” Toomas Hendrik Ilves siirdub seejärel Tallinna lemmikteema juurde, nentides, et Euroopa Liit vajab „poliitilise ja majandusliku ellujäämise huvides” ühist energiapoliitikat. Praegu oleks seda väga raske luua, kuid president rõhutab: „Kui liigume Lissaboni lepingul põhineva suurema lõimituse poole, on seda palju kergem saavutada.”

Ameerika raketikilbiplaanide muutumise kohta vastab riigipea, et ta ei näe põhjust, miks peaks kahtlema Ameerika Ühendriikide lojaalsuses uute NATO liikmete vastu lihtsalt sellepärast, et on otsustatud teistsuguse lahenduse kasuks.

Ameerika-Vene suhete taasloomise kohta ütleb president, et hea on igasugune muutus, mis parandab suhteid venelastega. Alates 13. eluaastast arvutitega tegelenud inimesena lisab ta vaid: „*Reset*-nupu vajutamisega ei lähe kaotsi mälufailid.”

Tema mõistujutt vihjab otseselt Balti riikide, nende hulgas ka Eesti kannatusi täis aastakümnetele, mis veedeti nõukogude Venemaa võimu all.

„Euroopa ja ka Eesti vaatenurgast on väga oluline Euroopa põhiväärtuste kaitsmine, seetõttu on meie kontaktid riikidega, kes seda tähtsaks ei pea, ka teistsuguse sügavusega,” lisab president selgituseks.

Eesti majandusolukorrast rääkides väidab Toomas Hendrik Ilves, et see tundub kohutav ainult kaugelt vaadates, kus see näib olevat Soome või Läti oludega seotud. Eesti riigil on reservid, mille suurus on 10 protsenti SKTst, ja riigi võlakoorem on väiksem kui 10 protsenti SKTst – seega ollakse rahaliselt üsna heas olukorras. „Küllap seda hakatakse vähehaaval märkama ka välismaal,” ütleb president.

„Praegu on kõige olulisem seda olukorda säilitada ja vastata Maastrichti kriteeriumidele, et võiksime ühineda euroalaga. Absurdsed on väited, nagu hakkaksid kõik Balti riigid devalveerima. Kuid välismaised rahastajad on juba lahkunud ja nende tagasimeelitamise kõige tähtsam eeltingimus oleks selline vääring, milles keegi ei kahtleks. Selleks oleks muidugi euro.”

Mis puutub reformidesse, siis kärbiti Eestis väga tõsiselt riiklike kulutusi, avaliku sektori töötajate palku ja valitsuse töökulusid. Seega on ka põhjendatud lootus, et riigi eelarvepuudujääk langeb veel sel aastal 3 protsendi tasemest allapoole. See selgub 2010. aasta aprillis ja siis oleks võimalik 2011. aastal euroalaga liituda.

„See ei tähenda muidugi, et kõik saaks kohe korda. Aga see oleks Eesti jaoks oluline samm madalseisust väljajõudmise poole,“ ütleb MTI-le Eesti riigipea.

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229